

vinnost žalovaného, upozorniti obecnstvo na nebezpečí, ať již vhodným nápisem neb ústně, jak se tu státi mohlo, ježto žalobkyni ku vstoupení do krámu vyzval. Schválení zařízení řečeného úřadem stavebním nezbavuje toho, kdo zařízení onoho užívá, ať jest vlastníkem domu neb pouhým uživatelem krámu, povinnosti právě uvedené. Povolení stavební, jež se řídí pouze předpisy stavebního řádu, nevylučuje možnost, že stavba zůstane v jistých směrech nebezpečnou, nedoplní-li se opatrnosti stavebním řádem žádané jinými dle času a místa potřebnými. Tak na příklad schodiště zůstane nebezpečno, neosvětlí-li se ve tmě a pod. Není tu přezkoumání jakéhosi rozhodnutí úřadu samosprávného, jestliže rozsudky nižších stolic uznávají, že zařízení vchodu do krámu žalovaného, ač bylo stavebním úřadem schváleno, nevylučovalo nebezpečnost, zejména pro osoby místa neznalé. Proto také neshledávají zavinění jeho v tom, že vchod uvedeným způsobem zaříditi dal, nýbrž, že nedal výstrahu obecnstvu vůbec nebo žalující zvlášť. Budiž připuštěno, že nebývá zvykem; upozorňovati při vchodu do obchodních místností na stupně do nich vedoucí. Tím však nenabývá uživatel místností práva, aby opomenul opatrnosti, která káže obyčejná způsobit postřežení nebezpečí, jak správně vyložil soud odvolací, poukazuje k §§ 335 a 431 tr. zák. Že ovšem také žalobkyně opomenula opatrnosti obyčejné, není sporno. Poměr viny její k vině žalovaného jest správně vyměřen; neboť dlužno zejména k tomu hleděti, že nebezpečnost řečenému vydáno jest obecnstvo do krámu přicházející vůbec, že již i jiné osoby by tu byly upadly, kdežto žalobkyni omlouvá neznalost místa a překvapení. Jest tedy právní posouzení věci soudy nižšími správné a důvody jejich vývody dovolání vyvráceny nejsou.

Čís. 46.

Nárok na náhradu škody proti zeměměřiči z důvodu, že jako znalec před soudem podal na základě chybného měření nesprávný posudek.

K otázce příčinné souvislosti mezi takovýmto zaviněním znalce a utrpěnou škodou a rozdělení příslušného průvodního břemene.

(Rozh. ze dne 11. února 1919, Rv I 68/19.)

Ve sporu s manžely C domáhali se manželé A soudního výroku, že manželům C nepřísluší služebnost odvádění vody z určitého pozemku přes jejich pozemek, zejména ne okapovou stružkou ležící ještě na pozemku jejich, že manželé C jsou povinni to uznati, zříditi jiné zařízení k odvádění vody a stružku zaházeti. Žaloba tato byla zamítnuta, poněvadž bylo posudkem inženýra a aut. civ. zeměměřiče B prokázáno, že zmíněná stružka neleží na pozemku žalovaných, nýbrž na sousední, jim do vlastnictví nepatřící parcele. S ostatními námitkami žalovaných a zejména s námitkou vydržení služebnosti se soud za tohoto stavu věci nezabýval. Když rozsudek tento nabyt moci práva, žalovali manželé A inženýra B na náhradu útrat, které musili, podlehnuvše v hořejším sporu, zaplatiti, jakož i nákladu, který jim vzešel soukromým novým přeměřením, tvrdíce, že B jako znalec měřil tehdy nesprávně, zanedbav pravidla svého umění, a že by, kdyby byl měřil správně, byl dospěl k výsledku, že stružka leží na pozemku manželů C. — **První soud** (krajský soud v Kutné Hoře)

žalobu tuto zamítl a odvolací soud (vrchní zemský soud v Praze) rozsudek tento potvrdil. V důvodech svých uvádí: Příčinná souvislost mezi zaviněním a utrpěnou škodou jest podstatnou náležitostí nároku na náhradu škody. Soudce o tomto nároku rozhodující musí se tedy z povinnosti úřední zabývat i touto otázkou i kdyby stranami nadhozena nebyla, a zkoumati, zda důkaz o této souvislosti byl podán. Není povinností žalovaného, aby dokazoval, že tu příčinné souvislosti není, neboť pro něho platí v pochybnosti právní domněnka § 1296 obč. zák., že škoda povstala bez jeho viny. Břímě důkazu padá tu na žalobce, kteří dokázati musí, že škoda jim způsobená by nebyla nastala, kdyby nesprávného posudku žalovaného tu nebylo, čili tedy, že jest škoda jejich v příčinné souvislosti s vinou žalovaného. Žalobci obmezili se pouze na tvrzení, že žaloba jejich podaná proti manželům C byla zamítnuta jedině na základě posudku žalovaného dle názoru jejich nesprávného a činí tohoto za škodu jim tím způsobenou odpovědným. Z rozsudků obou stolic ve sporu tom vynesených jest sice patrné, že jedinou a bezprostřední příčinou zamítnutí žaloby na oduznání práva sváděti vodu byl nález a posudek znaleců, že však byly proti žalobě vzneseny ještě další námitky, jimiž se žalovaní bránili a o nichž ve sporu rozhodnuto nebylo. Postačil-li soudu jeden důvod opírající se o posudek znalecký k zamítnutí žaloby, není tím ještě zjištěno, že ostatní námitky byly bezdůvodné. Není v tom tedy odporu se spisy, tvrdí-li rozsudek v odpor vzatý, že není jisto, zda by žalobů manželů A nebyl stihl stejný osud, kdyby posudek byl vyzněl jinak, snad v pravý opak, aneb kdyby ho vůbec nebylo. Důsledek, k němuž soud první stolice takto dospěl, pokládá soud odvolací za správný. Nehledí-li se ani k otázce vydržení služebnosti, byly v předchozím sporu tvrzeny ještě další okolnosti, které mohly míti vliv na jeho výsledek. Tyto okolnosti při rozhodování onoho sporu v úvahu vzaty nebyly. Nelze tedy tvrditi, že by byli žalobci spor vyhráli a škodu neutrpěli, kdyby byl znalec jiný správnější posudek podal. Nestačí také dokázati, že žalovaný nesprávný posudek podal, nýbrž bylo by nutno dokázati, že při správnosti posudku byli by žalobci ve sporu zvítězili. Takový důkaz jest však nemožný a žalobci to ani nenabízeli. Důkaz takový byl by i nepřipustný, poněvadž by znamenal opakování sporu již jednou právoplatně rozhodnutého. Soud první stolice tedy správně důkazy takové neprováděl a, poněvadž příčinná souvislost mezi škodou a vinou, podstatná to náležitost nároku na náhradu škody, prokázati se nedá, nebylo a není třeba prováděti důkazů o vině žalovaného. Není tu tedy neúplnosti řízení a věc byla po stránce právní i skutkové správně posouzena.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání, zrušil rozsudky obou nižších soudů a odkázal věc k soudu první stolici, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dle rozsudku v původním sporu vydaného byl posudek žalovaného rozhodným důkazem, na němž založeno jest přesvědčení soudu o vlastnictví k sporné stružce, kteréž nutně vedlo k zamítnutí nároku na oduznání služebnosti. Ostatní námitky zůstaly nepovšimnuty. Byl tudíž posudek znalecký jedinou příčinou zamítnutí nároku toho. Jen to, co skutečně se

událo a jak se událo, může býti bráno v úvahu, nikoliv, co mohlo nastati. Proto nelze uvažovati o účincích ostatních námitek, které při rozhodnutí onoho sporu neměly vlivu. Nenáleží žalobcům dokazovati, že by při správném posudku jistě byli zvítězili, neboť to jest zcela jiná řada příčin a následků, nežli ta, z níž v tomto případě povstala jejich škoda, a pouze o tu jde. Naopak by žalovaný zbaviti se mohl ručení důkazem, že by škoda jistě byla nastala také tenkrát, kdyby nesprávnost jemu vytýkaná se nebyla stala. Není tedy možno přítomný spor řešiti, aniž by bylo zjištěno, zdali žalovaný při svém posudku zanedbal předpisy zákonné neb pravidla umění svého. Právní posouzení věci v rozsudech obou soudů nižších jest tedy nesprávné a následkem jeho zůstalo řízení neúplným, poněvadž nebyly zjištěny skutečnosti, z kterých žalující vyvozují zavinění žalovaného a výši své škody (§ 503 č. 4 a 2 c. ř. s.). Poněvadž nedostatky řízení stejně již rozsudek první stolice jest stížen, byl mimo rozsudek druhé stolice zrušen též rozsudek první a uloženo soudu první stolice další projednání a nové rozhodnutí.

Čís. 47.

Pouhá oferta ve smyslu § 26 konk. ř., či oboustranná smlouva dle § 21 konk. ř.?

(Rozh. ze dne 11. února 1919, Rv I 70/19.)

V nájemní smlouvě, kterou firma A najala od firmy B její přádelnu, se všemi k ní náležejícími továrnami, staveními a pozemky a se vším závodním zařízením na dobu od 31. října 1917, bylo také stanoveno (v odst. IX.), že se najímající firmě vyhrazuje právo na dobu nájemní, v každém okamžiku celý nájemní objekt v rozsahu, jaký je této smlouvě základem, za určitou tržovou cenu ukoupiti. Dne 25. srpna 1915 byl uvalen na firmu B konkurs. Dne 3. října 1916 oznámila firma A správci konkursní podstaty, že užívá vyhrazeného jí práva kupního, a když to tento odmítl, žalovala konkursní podstatu na vydání tržové smlouvy ku knihovnímu vkladu způsobilé. Se žalobou touto byla však zamítnuta. Přihlásila proto pohledávku na náhradu škody dle § 21 konk. ř. ke konkursu, tvrdíc, že správce konkursní podstaty od kupní smlouvy ustoupil, a když při zkušebním stání byla správnost této její pohledávky popřena, žalovala konkursní podstatu firmy B na zjištění, že pohledávka ta jest po právu. — **P r v ý s o u d** (obchodní soud v Praze) uznal právem, že pohledávka žalující firmou ke konkursu přihlášená jako pohledávka konkursní po právu není. — **O d v o l a c í s o u d** (vrchní zemský soud v Praze) na odvolání žalující firmy rozsudek tento potvrdil. V **d ů v o d ě c h** svých uvádí: Spornou jest toliko právní povaha odstavce IX. smlouvy pachtovní. Odvolací soud sdílí náhled procesního soudu, že v čl. IX shledati sluší toliko ofertu, propachtující společnosti pachtující firmě učiněnou (během doby pachtovní, t. j. do 31. října 1917 předmět pachtu za cenu v pachtovní smlouvě naznačenou prodati) ve smyslu § 26 konk. ř., nikoli však oboustrannou smlouvu ve smyslu § 21 konk. ř. Podle svého pojmu vyhledává oboustranná smlouva, aby návrh jedné strany druhou byl přijat. Oboje plnění navzájem souvisí, jedno druhé podmiňuje, spočívajíc na tomtéž právním důvodu. Naproti tomu jest oferta jednostranné prohlášení jedné strany, které nemůže po sta-